

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY**

**DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE
K
VYJÁDŘENÍ ČESKÉ REPUBLIKY**

předloženému v souladu s článkem 226 Smlouvy o založení Evropského společenství dne
9. července 2008

v řízení o porušení Smlouvy

č. 2007/2219

jehož předmětem je namítané nesplnění povinností, které vyplývají ze směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků, ze směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a ze směrnice Rady 85/337/EHS o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí, ve vztahu ke schválení záměru projektu rychlostní silnice R55 ve zvláště chráněné oblasti Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví a v navržené lokalitě významné pro Společenství Váté Písky.

V návaznosti na vyjádření České republiky k formálnímu upozornění v rámci řízení o porušení Smlouvy č. 2007/2219, zaslaného dopisem č.j. 121292/2008-OKP ze dne 3. července 2008, který byl Evropské komisi (dále jen „Komise“) předán elektronicky dne 9. července 2008¹, a dále v návaznosti na doplňující vyjádření České republiky k formálnímu upozornění ze dne 1. prosince 2009, jakož i v návaznosti na videokonferenci s představiteli Komise konanou dne 1. března 2010 a na společný dopis ministra dopravy a ministra zemědělství a životního prostředí ze dne 1. dubna 2010², si Česká republika dovoluje uvést následující doplňující informace.

I. ÚVOD

1. Komise zaslala České republice dne 23. října 2007 formální upozornění v řízení o porušení Smlouvy č. 2007/2219, ve kterém namítá, že Česká republika tím, že schválila záměr projektu stavby rychlostní silnice R55 procházející zvláště chráněnou oblastí a navrženou lokalitou významnou pro EU a tím, že nezajistila příslušníkům dotčené veřejnosti, aby měli možnost dosáhnout přezkoumání soudem rozhodnutí EIA, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z některých ustanovení směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků (dále jen „směrnice o ochraně ptáků“), ze směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (dále jen „směrnice o stanovištích“) a ze směrnice Rady 85/337/EHS o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí (dále jen „směrnice EIA“). Konkrétně Komise namítá porušení čl. 6 odst. 2, 3 a 4 ve spojení s čl. 7 směrnice o stanovištích, a čl. 6 odst. 4 a 10a směrnice EIA.
2. Česká republika na dané formální upozornění odpověděla výše uvedeným dopisem ze dne 3. července 2008, ve kterém uvedla, že v dotčené situaci nelze ve světle stávající judikatury Soudního dvora EU namítat vůči České republice neprovedení povinnosti posouzení vlivů na předmětnou oblast, a to vzhledem k časovým účinkům dotčených ustanovení směrnice o stanovištích ve vztahu k projektům, u nichž formální schvalování začalo v době před uplynutím lhůty pro implementaci směrnice, tedy v případě České republiky před vstupem do EU (čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o stanovištích)³.

¹ Předáno dopisem Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii, čj. 3688/2008-SZ/PÚ.

² Předáno dopisem Stálého zastoupení České republiky při Evropské unii, čj. 1509/2010-SZEU/ZEMŽP dne 13. dubna 2010.

³ S ohledem na skutečnost, že ve vztahu k namítanému porušení čl. 6 odst. 4 a čl. 10a směrnice EIA bylo vedeno samostatné řízení ve fázi před Soudním dvorem EU (viz řízení ve věci C-378/09 Komise proti České republice), nepovažuje Česká republika námitku Komise v dotčeném řízení v tomto ohledu za jeho relevantní součást

3. V doplňujícím vyjádření předaném Komisi dne 4. prosince 2009 Česká republika na uvedeném právním názoru setrvala.
4. Aniž by Komise na uvedená vyjádření České republiky formálně reagovala, s poukazem na předmětné, již více než dva roky vedené řízení o porušení Smlouvy přerušila schvalování žádosti o spolufinancování z Fondu soudržnosti k velkému projektu „Dálnice D1, úsek „Kroměříž východ – Říkovice“ a Rychlostní silnice R55, úsek „Skalka – Hulín“ CCI n°: 2008CZ161PR008“ (viz tzv. interrupční dopis Komise, generální ředitelství Regionální politiky ze dne 16. prosince 2009, čj. DG REGIO/TKR/kzD(2009) 790311 011790).
5. Tento postup považuje Česká republika za neodůvodněný, nekorektní a za odporující právu Unie, zejména čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii.
6. Jak vysvětlili zástupci České republiky na videokonferenci s představiteli Komise dne 1. března 2010 a jak bylo následně potvrzeno ve společném dopise ministra dopravy a ministra životního prostředí z 1. dubna 2010, dotčený projekt s předmětem tohoto řízení o porušení Smlouvy nesouvisí, není tedy namístě podmiňovat schválení projektu splněním podmínek, které si Komise klade ve vztahu k tomuto řízení o porušení Smlouvy.
7. Vedle toho je potřeba zdůraznit, že v rámci dotčeného řízení o porušení Smlouvy Komise doposud formálně nereagovala na výše uvedené tvrzení ohledně neaplikovatelnosti *ratione temporis* dotčených ustanovení směrnice o stanovištích. Ačkoli si je Česká republika vědoma, že náleží plně do diskrece Komise, kdy řízení podle čl. 258 Smlouvy o fungování EU (dále jen „SFEU“) zahájí a jakým tempem v něm bude postupovat, má tato diskrece bezesporu své limity, a to zejména s ohledem na základní principy obsažené ve Smlouvách, především s ohledem na zásadu loajální spolupráce (čl. 4 odst. 3 Smlouvy o Evropské unie), resp. zásadu právní jistoty a legitimního očekávání. Tyto zásady práva EU vystupují do popředí v rámci řízení o porušení Smlouvy právě v situaci, kdy Komise spojuje s vedením řízení další negativní důsledky, jako např. odepření platby/neschválení určitého projektu spolufinancovaného z prostředků společného rozpočtu Unie.
8. S ohledem na výše uvedené se Česká republika rozhodla předložit Komisi podrobnější informace na podporu výše uvedeného základního argumentu s cílem umožnit Komisi kvalifikovaně se rozhodnout, zda řízení zastaví či v něm bude pokračovat,

a soustředí se na jádro námitek, kterými je neprovedení posouzení vlivů ve smyslu směrnice o stanovištích, resp. směrnice o ochraně ptáků v předmětné lokalitě.

a Česká republika tak nebyla udržována ve stavu nejistoty ohledně negativních důsledků takto vedeného řízení na další podobné projekty v České republice.

II. K ABSENCI POVINNOSTI ČESKÉ REPUBLIKY POSTUPOVAT V DOTČENÉM PŘÍPADĚ PODLE ČL. 6 ODS. 3 A 4 SMĚRNICE O STANOVIŠTÍCH

9. Česká republika postavila svoji argumentaci v dané věci na tvrzení, že nebyla povinna v případě dotčené lokality provést posouzení trasy plánované rychlostní silnice na tuto lokalitu ve smyslu čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o stanovištích, a to s ohledem na dosavadní judikaturu Soudního dvora.
10. Jádrem této judikatury je tvrzení, že nově přistupující členský stát není povinen provést posouzení vlivů na životní prostředí (a to ani ve smyslu směrnice EIA, ani ve smyslu směrnice o stanovištích) ve vztahu k projektům, jež byly v době přistoupení v pokročilé fázi plánování, resp. schvalovacího procesu, jelikož by trvání na provedení posouzení ve smyslu dotčených směrnic v takové situaci mohlo vést k porušení zásady právní jistoty. Jak Soudní dvůr v této souvislosti potvrdil, „[D]ůvodem této úvahy je, že taková směrnice jako je směrnice o stanovištích se v široké míře týká projektů většího rozsahu, jehož uskutečnění je velmi často dlouhodobé. Nebylo by tak vhodné, aby řízení, složitá již na vnitrostátní úrovni a formálně zahájená před datem uplynutí lhůty pro provedení uvedené směrnice, byla ztížena a zpožděna z důvodu specifických požadavků uložených touto směrnicí a aby tím byly dotčeny již vzniklé situace.“⁴
11. Projekt výstavby rychlostní silnice R55 byl přesně takovým projektem, ve vztahu ke kterému (resp. ve vztahu k trase, kterou má být dotčená rychlostí silnice vedena) Česká republika nebyla povinna ve smyslu výše uvedené judikatury provést posouzení vlivů. Toto tvrzení prokazují následující skutečnosti.
12. V odpovědi na formální upozornění, která byla předána Komisi dne 9. července 2008, poukázala Česká republika na usnesení vlády ze dne 21. července 1999 č. 741, kterým vláda schválila mj. vedení rychlostní silnice R55 v úseku Olomouc – Přerov – Hulín – Břeclav.
13. K tomu je třeba dodat, že uvedenému usnesení vlády předcházelo schválení územního plánu velkého územního celku okresu Hodonín (dále jen „ÚPN VÚC okresu Hodonín“),

⁴ Rozsudek ve věci C-209/04 *Komise proti Rakousku*, Sbíрка rozhodnutí 2006, s. I-02755, bod 87; srov. též rozsudek ve věci C-81/96 *Burgemeester en wethouders van Haarlemmerliede en Spaarnwoude a další proti Gedeputeerde Staten van Noord-Holland*, Sbíрка rozhodnutí 1998, s. I-03923, body 23 a 24.

jenž koridor vedení R55 závazným způsobem konkretizoval. Tento územní plán má následující historii:

14. V prosinci 1994 byl dokončen návrh zadání ÚPN VÚC okresu Hodonín, jehož projednání zabezpečovalo tehdejší Ministerstvo hospodářství, regionální pracoviště pro územní plánování a stavební řád pro brněnskou oblast. Projednání návrhu zadání bylo zahájeno dne 5. dubna 1995. V rámci projednání návrhu zadání ÚP VÚC okresu Hodonín byla poloha trasy R55 upřesněna vůči poloze národní přírodní památky (dále jen „NPP“) Váté písky a železniční trati na základě Koordinační studie R55, D-O-L zpracované firmou Terplan a.s., Praha v srpnu 1996 a dohodnuta s Ministerstvem životního prostředí.
15. Návrh ÚPN VÚC okresu Hodonín byl schválen usnesením vlády č. 187 dne 19. března 1998. V samotném ÚPN VÚC okresu Hodonín, který vláda schválila, je trasa R55 definována takto: *“...trasa nové R/55 vedená západně v souběhu s tratí ČD Přerov-Břeclav obcházející toto území, s mimoúrovňovým křížením severně od Strážnice-přívoz se silnicí II/426, dále tato trasa prochází východně Bzenec západním okrajem Moravského Písku, kde by peážovala s trasou silnice I/54 až k mimoúrovňové křižovatce se silnicí I/54, kde se tato odpojí směrem na Veselí n. M...Realizace této části přestavby silnice I/55 na okrese Hodonín se uskuteční ve dvou etapách, nejdříve úsek Uherské Hradiště-Bzenec, následně Bzenec-Rohatec.”* Pro přehlednost přikládáme dotčenou část ÚPN VÚC okresu Hodonín (viz příloha č. 4). Ochrana dotčeného úseku R/55 Rohatec – Bzenec pak byla definována jako územní ochrana koridoru severozápadně od trati Českých drah, a.s. (dále jen „ČD“) při dodržení maximálního ochranného pásma mezi tratí ČD a osou přilehlého pruhu silnice R55 110 m (viz str. 120 ÚPN VÚC okresu Hodonín, příloha č. 4). Rychlostní silnice R55 je v tomto dokumentu navrhována v úseku Rohatec – Moravský Písek – hranice okresu Hodonín, v souběhu s železniční tratí Břeclav – Přerov, ve směru na území Zlínské aglomerace.
16. Následně byla závazná část ÚPN VÚC okresu Hodonín vyhlášena obecně závazným předpisem, a sice nařízením vlády č. 144/1998 Sb.⁵ Součástí tohoto nařízení bylo také schéma grafického vyjádření závazné části schváleného územního plánu, ze kterého je také jednoznačně patrná trasa koridoru rychlostní silnice R55 a to též v dotčeném úseku „Bzenec Přívaz – Rohatec“ (viz § 1 nařízení vlády č. 144/1998 Sb.). Zároveň nařízení v příloze č. 2 zakotvuje ochranu koridoru R55, když příloha stanoví, že koridor čtyřpruhé

⁵ Příslušná částka 51 Sbírky zákonů z 30. 6. 1998, ve které bylo publikováno nařízení vlády č. 144/1998 Sb., je k dispozici na: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/sbirka/1998/sb051-98.pdf>.

silnice R55 je územně chráněn při využívání daného území (viz odst. 1 písm. a) přílohy č. 2 k nařízení vlády č. 144/1998 Sb.). Pro úplnost schéma, které je součástí nařízení vlády, přikládáme k tomuto vyjádření (viz příloha č. 1). Zároveň přikládáme podrobnější mapu⁶ ÚPN VÚC okresu Hodonín, která je uložena na Obecním úřadě Hodonín a ze které je trasa koridoru v dotčeném úseku R55 ještě více patrná (viz příloha č. 2 a 3 k tomuto vyjádření). Nařízení vlády č. 144/1998 Sb., které je obecně závazným předpisem, je nutno považovat za normativně právní vyjádření trasy koridoru R55, včetně dotčeného úseku „Bzenec Přívoz – Rohatec“. Tím má Česká republika za to, že vedení trasy koridoru v dotčeném úseku R55 bylo jednoznačně určeno ještě před přistoupením České republiky k EU.

17. V návaznosti na schválený ÚPN VÚC okresu Hodonín byla do územně plánovacích dokumentací okresu Hodonín (Mikulčice, Lužice, Hodonín, Rohatec, Vracov, Bzenec, Moravský Písek) zapracována schválená trasa koridoru R55, byly navrženy rozvojové plochy v návaznosti na tuto trasu a byla provedena úprava napojení ostatní silniční sítě.
18. V této souvislosti Česká republika považuje za vhodné podotknout, že nařízení vlády č. 144/1998 Sb. je obecně závazným předpisem, s nímž musejí být všechny navazující rozhodnutí ve stavebním řízení ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů v souladu.
19. V říjnu 2003 byla firmou Mott MacDonald vypracována Studie proveditelnosti a účelnosti (STPÚ) – „*Rychlostní silnice R55 Napajedla – D2 Břeclav*“ – zahrnující všechny stavby v úseku od Napajedel po Břeclav, která navržené technické řešení jednotlivých staveb vyhodnotila detailně z ekonomického hlediska, se zřetelem na podmínky stanovené pro žádosti o spolufinancování záměrů ze strukturálních fondů EU. Studie (STPÚ) převzala pro posouzení proveditelnosti variantu ukotvenou v územně plánovacích dokumentacích.
20. Z uvedeného je zřejmé, že vymezení trasy rychlostní silnice R55 ve zvláště chráněné oblasti Bzenecká Doubrava – Strážnické Pomoraví dospělo již v době před přistoupením České republiky do Evropské unie do takové fáze, že by bylo nepřiměřeným zásahem do zásad právní jistoty, ochrany legitimních očekávání a proporcionality požadovat provedení posouzení vlivů postupem podle čl. 6 odst. 3 a 4 směrnice o stanovištích.

⁶ Mapa byla podkladem k ÚPN VÚC okresu Hodonín, který byl schválen usnesením vlády č. 187 dne 19. 3. 1998.

III. ZÁVĚR

21. S ohledem na výše uvedené je zřejmé, že vůči České republice nelze z uvedených důvodů povinnost provedení posouzení vlivů namítat. Řízení by proto mělo být dle názoru České republiky zastaveno.
22. **S ohledem na výše uvedené má Česká republika za to, že neporušila povinnosti pro ni plynoucí ani ze směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků, ani ze směrnice Rady 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.**

IV. SEZNAM PŘÍLOH

Označení přílohy	Název přílohy	Počet stran	Odkazy ve vyjádření (strana a bod)
1	Mapa ÚSC Hodonín, příloha č. 1 k nařízení vlády č. 187/1998 Sb.	1	s. 5/ bod 16
2	Mapa ÚSC Hodonín – podrobná	1	s. 6/ bod 16
3	Legenda k mapě ÚSC Hodonín	1	s. 6/bod 16
4	Část ÚPN VÚC okresu Hodonín s popisem trasy R55, str. 114-123	11	s. 5/bod 15